

Autostrada A4 Zgorzelec – Krzyżowa, fot. Władysław Kluczewski

50 km przybliżających nas do Europy

■ **Bernarda Ambroża-Urbaneck**, Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne

Jeszcze do niedawna aby dotrzeć z Wrocławia do Zgorzelca, trzeba było po przejechaniu 100 km zjechać z wygodnej autostrady i kolejne 50 km do granicy niemieckiej przemierzać w tempie... odpowiadającym prędkości ciągnika Ursus C325 na drugim biegu. Koszmar kierowców przebijających się z trudem przez zakorkowany Bolesławiec i pomniejsze miejscowości przelotowe skończył się wraz z oddaniem nowego odcinka autostrady A4. I choć to jedynie 50 km drogi, to zawsze 50 km przybliżających nas do Europy i standardów europejskich.

Przy wtórze klaksonów...

Kiedy 14 sierpnia 2009 r. w Żarskiej Wsi (województwo dolnośląskie) wicepremier, szef MSWiA Grzegorz Schetyna przecinał wstęgę, otwierając nowy odcinek autostrady A4 ze Zgorzelca do Krzyżowej, błyskały reporterskie flesze i rozbrzmiewały klaksony TIR-ów. Już po chwili za plecami ministra nową drogą pędziły samochody. W uroczystym otwarciu autostrady uczestniczyli również przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz minister infrastruktury Cezary Grabarczyk, który entuzjastycznie przekonywał zebranych słowami: „Dokonaliśmy przełomu, przyspieszyliśmy projekty autostradowe”. Równocześnie otwarte zostały wszystkie wjazdy na autostradę, a samochody jadące z Niemiec skierowane zostały już na nową drogę. Dla jej użytkowników najważniejsze nie było uroczyste przecięcie wstęgi oraz polityczne zapewnienia i medialne show, a raczej możliwość komfortowego i znacznie szybszego pokonania tego odcinka, będącego dotąd wąskim gardłem na linii z zachodu na wschód Polski.

Otwarty odcinek autostrady A4 połączył Polskę z Niemcami. Ma 51,4 km długości, wygodnie i szybko pokonamy nim odległość z Krzyżowej do granicznego Zgorzelca. Dalej polska A4 łączy się z niemiecką „czwórka”, prowadzącą do stolicy Saksonii – Drezna. Oddanie do użytku odcinka Zgorzelec –

Krzyżowa oznacza, że z Niemiec będzie można dojechać A4 aż do Krakowa – odcinkiem o długości 421 km. Zapewne jest to fakt nie bez znaczenia dla przyszłych gości i kibiców piłkarskich, którzy tą trasą mogą już śmiało przyjechać do nas na Euro 2012. Niewątpliwie z nowej autostrady cieszą się też kursujący nią codziennie kierowcy wielotonowych TIR-ów oraz przedsiębiorcy, tkwiący dotąd w wielokilometrowych korkach na drogach dojazdowych do granicy.

Inwestycja z przeszłości(a)

Za początek prac należy przyjąć rok 2003, kiedy to na podstawie umowy pomiędzy Instytutem Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie a GDDKiA przeprowadzono pierwsze ratownicze badania wykopaliskowe stanowisk archeologicznych, narażonych na zniszczenie w trakcie budowy autostrady A4 na odcinku Zgorzelec – Krzyżowa. Dzięki nim pozytywnie zweryfikowano 14 znanych, odkryto też 17 nowych stanowisk archeologicznych (m.in. stanowiska późnośredniowieczne i nowożytnie). Wydobyte w trakcie prac wykopaliskowych materiały archeologiczne sklasyfikowano oraz wprowadzono do bazy danych, będącej tradycyjnym inwentarzem zabytków. Były to pierwsze prace wykonane w ramach tego przedsięwzięcia, realizowanego przy wsparciu finansowym Funduszu Spójności. Jesienią 2005 r.

Autostrada A4 jest jedną z najważniejszych dróg w Polsce. Stał się częścią Europejskiego Korytarza Transportowego nr III Berlin – Wrocław – Katowice – Lwów – Kijów. Odcinek A4 Zgorzelec – Krzyżowa stanowi pierwsze połączenie autostradowe Polski z autostradową siecią europejską.

Utrzymanie stałego poziomu ruchu międzynarodowego, szczególnie pomiędzy Niemcami, Ukrainą, Czechami i Słowacją, przyczyni się z pewnością do przyspieszenia rozwoju gospodarczego nie tylko regionu, ale i całego kraju.

Budowa autostrady A4 ma również ogromne znaczenie dla Dolnego Śląska. Przede wszystkim zapewniła szybkie i wygodne połączenie między istniejącą autostradą A4 i przejściem granicznym w Zgorzelcu, zmniejszając jednocześnie poziom ruchu przelotowego przez okoliczne wsie i miasteczka. Powstanie tej trasy wpłynęło zdecydowanie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz przyczyniło się do wzrostu komfortu życia ludności zamieszkującej w pobliżu drogi krajowej nr 4.

Autostrada A4 Zgorzelec – Krzyżowa odpowiada wszelkim standardom budowy dróg w Europie, zarówno technicznym, jak i środowiskowym. Jest to pierwsza inwestycja na Dolnym Śląsku wykorzystująca zaawansowane rozwiązania w zakresie ochrony środowiska. Cały odcinek autostrady został ogrodzony, zatem zwierzęta chronione są przed wtargnięciem na jezdnię. Wybudowano również przejścia dla małych i dużych zwierząt oraz ekrany akustyczne i przeciwoślńniowe.

Robert Radoń, dyrektor Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu

rozpoczęło się wybieranie wykonawców inwestycji. Realizację przedsięwzięcia podzielono na dwa odrębne projekty:

- budowa odcinka A – od granicy do miejscowości Wykroty (długość 22 km),
- budowa odcinka B – od miejscowości Wykroty do miejscowości Krzyżowa (długość 29,4 km).

Po wielokrotnym unieważnianiu postępowania przetargowego inwestycja ruszyła faktycznie dopiero w kwietniu 2007 r. Wykonawcą pierwszego odcinka zostało francusko-szwajcarskie konsorcjum firm, którego liderem jest DTP Terrasement SA, a odcinek Wykroty – Krzyżowa przyznano międzynarodowej grupie firm, działających pod przewodnictwem Strabag sp. z o.o. Projektem inwestycyjnym objęte były roboty budowlane na odcinku o długości 51,4 km autostrady A4 ze Zgorzelca do Krzyżowej łącznie z remontem nawierzchni (nakładka betonowa) na odcinku autostrady przylegającym do granicy niemieckiej, o długości 1,9 km.

Wyłonienie wykonawcy nie spowodowało jednak ruszenia pełną parą z pracami przy inwestycjach drogowych ze względu na brak regulacji prawnych. Zaczęło się od problemów z wykupem ziemi pod inwestycję, kolejne opóźnienia spowodowały zastrzone wymogi ekologiczne – niezbędna okazała się budowa 17 dodatkowych przejść dla zwierząt oraz przeprojektowanie dwóch mostów. W efekcie niemożliwe było dotrzymanie określonego w projekcie terminu zakończenia budowy autostrady (jesień 2008 r.). W tej sytuacji GDDKiA wystąpiła do KE o przedłużenie terminu zakończenia budowy obu odcinków (odcinek A do lipca, a odcinek B do sierpnia 2009 r.) i jej rozliczenia do końca 2010 r.

Wrzucając szósty bieg

Huczne otwarcie 14 sierpnia 2009 r. zakończyło żmudne i trudne przygotowania oraz kilkuletnią realizację przedsięwzięcia. Rozpoczęte wiosną 2007 r. prace budowlane trwały 28

Budowa odcinka Zgorzelec – Krzyżowa w ciągu autostrady A4 pozwoliła na utworzenie nowego, niezwykle istotnego połączenia Polski z Europą Zachodnią. Jest to również kolejny sukces firmy Egis, która może poszczycić się pełnieniem roli konsultanta przy budowie innych odcinków autostrady A4, m.in.: Krzywa – Wrocław, Wrocław – Nogawczyce, Batorego – Mikołowska czy Wielicka – Szarów. Spółka Egis sprawuje również pieczę nad innym kluczowym projektem w tym regionie, a mianowicie budową Autostradowej Obwodnicy Wrocławia A8.

Dla kontraktu A4 Zgorzelec – Krzyżowa spółka Egis Route-Scetauroute, w konsorcjum z DHV Polska, świadczyła usługi zarządzania oraz nadzoru nad realizacją robót. W ciągu trzech lat trwania projektu niejednokrotnie stawialiśmy czoła trudnym wyzwaniom, związanym choćby z kwestiami ochrony środowiska, ponieważ autostrada A4 przebiega w pobliżu obszarów objętych programem Natura 2000. Muszę jednak przyznać, że Egis, jako spółka posiadająca certyfikat ISO14001, potrafi sobie doskonale radzić z tego rodzaju zagadnieniami, z zachowaniem najwyższej jakości usług. Najbliższe 12 miesięcy zostanie poświęcone zakończeniu kwestii kontraktowych oraz wykonaniu drobnych, pozostałych prac poza głównymi jezdniemi autostrady. Oczywiście, zamiarem Egis jest nadal aktywny udział w ambitnym programie rządu polskiego rozbudowy infrastruktury transportowej, w tym nadzorowanie budowy kolejnych odcinków autostrady A4 w kierunku wschodnim.

Quentin Fauret, dyrektor Egis Route-Scetauroute SA Oddział w Polsce

miesiący, a ich koszt zamknął się kwotą 237 mln euro. Projekt był współfinansowany w 82% ze środków UE. Całkowity koszt kwalifikowany projektu wyniósł 247,4 mln euro, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności 202,8 mln euro. W ciągu nowo powstałego odcinka autostrady wybudowano cztery węzły drogowe: Zgorzelec, Godziszów, Bolesławiec, Krzyżowa (połączył A4 z A18 w kierunku Olszyny). Powstało też pięć nowoczesnych MOP-ów, eleganckich i zachowujących wszelkie standardy europejskie, podzielonych na strefę parkingową, wypoczynkową, zaplecza i usług technicznych oraz część hotelowo-gastronomiczną. Wzdłuż autostrady ustawiono ponad 7 tys. m ekranów akustycznych, pod autostradą zabezpieczono 30 przejść dla małych i dużych zwierząt oraz 25 przejść tunelowych dla płazów.

Autostrada A4 jest częścią najdłuższego, liczącego ok. 8 tys. km III Europejskiego Korytarza Transportowego, który zaczyna się w Calais we Francji, biegnie przez Brukselę, Kolonię, Dreźnie, Wrocław, Katowice, Kraków i Rzeszów, po Lwów i Kijów aż do Kazachstanu. Oddany do użytku odcinek autostrady A4 jest również częścią jednej z najważniejszych tras w Polsce, stanowiąc kluczowy element komunikacji ze wschodu na zachód kraju. Ważne jest, że nowo powstały odcinek autostrady A4 łączy Polskę z sąsiadami po zachodniej stronie granic. Istotne jest również to, że pokrywająca obszar Polski sieć dróg wzbogaciła się o 51,4 km autostrady o znakomitych parametrach technicznych. Oprócz samej drogi powstało także kilka dodatkowych obiektów: most wantowy nad autostradą w Wykrotach, liczne tunele i przejścia dla zwierząt, parkingi, a planowane jest stworzenie kolejnych elementów infrastruktury towarzyszącej autostradom – stacji paliw, hoteli, moteli, obiektów gastronomicznych i usługowych.

WSPÓŁPRACA ORAZ ZDJĘCIA: EGIS ROUTE-SCETAURROUTE SA
ODDZIAŁ W POLSCE, GDDKiA ODDZIAŁ WROCŁAW